

Слінецький О. Є.,
здобувач вищої освіти,
Попко О. В.,

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри маркетингу,

Національний університет водного господарства та природокористування

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАКУПІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Концепція сталого розвитку передбачає, зокрема формування ланцюгів поставок із урахуванням обмеженості природних ресурсів, впливу на довкілля, можливості повторного перероблення матеріалів [1, с. 206]. Напрями застосування принципів сталого розвитку в сфері закупівельної діяльності наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Напрями застосування принципів сталого розвитку в сфері закупівель

Принципи	Напрями застосування
Екологізації	Надання переваги екологічно чистим товарам і ресурсам
Екоресурсної ємності	Збереження природних ресурсів в процесі закупівель
Ентропійного ресурсопотоку	Мінімізація відходів і пошкоджених товарів в процесі закупівель, стабілізація матеріального потоку в часі
Сталого споживання	Забезпечення балансу між задоволенням потреб в ресурсах та збереженням ресурсів для майбутніх поколінь
Коеволюції	Взаємодія між учасниками процесу закупівлі для створення ефективно системи постачання

Джерело: складено авторами на основі [2]

Одним із важливих аспектів забезпечення сталого розвитку є трансформація закупівельної діяльності з метою підвищення її екологічності. Це можна досягнути за рахунок [1, С. 207; 3, С. 181-182]:

– оптимізації маршрутів та завантаження транспорту у сфері закупівель, що передбачає використання ІТ-технологій для управління транспортом, планування маршрутів, максимізації завантаження та мінімізації холостого пробігу. Це дозволить значно скоротити викиди транспорту;

– розвиток мультимодальних та інтермодальних перевезень, що передбачає використання різних видів транспорту для перевезень, використовуючи їх переваги з точки зору екологічності та економічності;

– впровадження «зеленого» складування, що передбачає комплекс заходів, які спрямовані на підвищення екологічної ефективності складських операцій, зокрема оптимізація енергоспоживання, використання відновлюваних джерел енергії, управління відходами тощо;

– сталий вибір постачальників, що передбачає інтеграцію екологічних критеріїв в процеси вибору постачальників. Підприємства мають надавати перевагу тим постачальникам, які демонструють у своїй діяльності високі екостандарти та впроваджують «зелені» практики;

– розвиток зворотної логістики, що передбачає створення систем для збору, перероблення та повторного використання відходів, повернення упаковки та пошкоджених матеріально-технічних ресурсів для зменшення обсягів відходів та зниження екологічного сліду;

– співпраця та обмін інформацією між учасниками процесу закупівель з метою зменшення впливу на екологію, зокрема за рахунок координації зусиль, встановлення спільних екологічних цілей та розроблення спільних ініціатив.

У сучасних умовах, які характеризуються зростанням екологічної свідомості та розумінням обмеженості природних ресурсів, концепція сталого розвитку набуває все більшого значення для економіки та бізнесу, зокрема і у сфері закупівель. Підприємства, які дотримуються принципів сталого розвитку, мають значну увагу приділяти діловій репутації постачальників [4, С. 442], тобто доцільно надавати перевагу постачальникам, які, крім виконання своїх зобов'язань, також дотримуються принципів сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Жарська І.О. Сучасні тренди логістики сталого розвитку. *Бізнес Інформ*. 2022. № 10. С. 206-211.
2. Лавроненко Г.Г. Сутність та принципи сталого розвитку сфери торгівлі. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-160>
3. Кучкова О.В., Олефіренко Я.С. Сталий розвиток та «зелена» логістика: інноваційні рішення для оптимізації екологічної ефективності ланцюгів поставок. *Молодий вчений*. 2025. № 3 (134). С. 179-183.
4. Popko O., Slipetskyi O., Kuzo N., Bilyk I., Hryniv N., Demko M. Selection of Suppliers under Conditions of Uncertainty as a Component of Procurement Marketing. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2024. Vol. 4 (57). P. 433-444. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.57.2024.4485>.